

การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) กับ ความเป็นไปได้ในการเกิดพฤติกรรมกรรมการสมยอมในการเสนอราคา (การฮั้ว) ของ มหาวิทยาลัยมหิดล

THE ELECTRONIC PROCUREMENT (E-AUCTION) AND THE POSSIBILITY OF BID RIGGING (COLLUSIVE BIDDING) OF MAHIDOL UNIVERSITY

ทิพยาพร เหมโต 5637085 SHPP/M

รป.ม (นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : จิตรลดา อมรวัฒนา, Ph.D., สมบูรณ์ ศิริสรธรัทย์, Ph.D.,
ศิริรัตน์ ชุณหาศัย, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการปฏิบัติงานในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ของมหาวิทยาลัยมหิดล ตามระเบียบข้อบังคับ 2) ศึกษารูปแบบพฤติกรรมกรรมการสมยอมในการเสนอราคา (การฮั้ว) ที่มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นในขั้นตอนการปฏิบัติงานฯ และ 3) นำเสนอแนวทางป้องกันการเกิดพฤติกรรมกรรมการสมยอมราคาฯ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยการวิจัยนี้เป็นแบบผสม (Mix Method) ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) วิเคราะห์ข้อมูลแบบความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) การจัดลำดับความสำคัญ (Ranking) และแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview) วิเคราะห์ข้อมูลแบบจัดหมวดหมู่และทำการสังเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มเดียวกัน (Taxonomy and typology analysis)

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของการจัดซื้อจัดจ้างฯ (e-Auction) ของมหาวิทยาลัยมหิดล มีการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับอยู่ในระดับมาก ส่วนรูปแบบพฤติกรรมกรรมการสมยอมในการเสนอราคา (การฮั้ว) ที่มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น มากที่สุด คือ การแบ่งตลาดหรือแบ่งลูกค้า (Customer or Market Allocation) และขั้นตอนการปฏิบัติงานการจัดซื้อจัดจ้างฯ ที่มีโอกาสเกิดมากที่สุด คือ ขั้นตอนการจัดทำร่างขอบเขตงาน (TOR) สำหรับแนวทางป้องกันการเกิดพฤติกรรมกรรมการสมยอมราคาฯ มี 3 ประการหลัก คือ 1) การเสริมสร้างจิตสำนึกจริยธรรม และค่านิยมในการซื้อสัตย์สุจริต 2) การอบรมให้ความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่แก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันการทุจริต 3) การจัดระบบการรับ/ตอบเรื่องราวร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ แนวทางการป้องกันจะมีประสิทธิภาพและส่งผลสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือกันทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ ฝ่ายผู้ค้า ผู้ร่วมเสนอราคาและผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) จึงจะเป็นวิธีการจัดซื้อที่มีการแข่งขันด้านราคา โปร่งใสและเป็นธรรมอย่างแท้จริง

คำสำคัญ การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ / การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ / การสมยอมในการเสนอราคา (การฮั้ว)

THE ELECTRONIC PROCUREMENT (E-AUCTION) AND THE POSSIBILITY
OF BID RIGGING (COLLUSIVE BIDDING) OF MAHIDOL UNIVERSITY

TIPYAPORN HEMSO 5637085 SHPP/M

M.P.A. (PUBLIC POLICY AND PUBLIC MANAGEMENT)

THESIS ADVISORY COMMITTEES: JITLADA AMORNWATANA, Ph.D.,
SOOMBOON SIRISUNHIRUN, Ph.D., SIRIRAT CHOONHAKLAI, Ph.D.

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the operation level of e-Auction of Mahidol University according to the regulations, 2) study bid rigging behavior models which might occur in the operation step of e-Auction, and 3) offer bid rigging prevention guidelines. The mix-method research studied the sample group inside and outside Mahidol University as selected by purposive sampling. The research tool used for collecting data was questionnaires. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, ranking, and structured interview. And there was taxonomy and typology analysis.

The researcher found that e-Auction of Mahidol University considerably complied with the regulations. Bid rigging behavior which might most occur was by customer or market allocation. The operation step of e-Auction which could most occur was the step of making TOR. The three main guidelines of preventing bid rigging behavior were as follows: 1) creating conscience, ethics, and values on honesty, 2) organizing the training to give workers knowledge on duty performance to prevent corruption, and 3) efficiently organizing complaint receipt system.

Recommendation: Preventive guidelines would be efficient and achieve success if every party consisting of workers at all levels, traders, bidders, and e-market place service providers cooperated, bringing about transparent and fair e-Auction.

KEY WORDS: PUBLIC PROCUREMENTS / ELECTRONIC PROCUREMENT /
BIDDING RIGGING OR COLLUSIVE BIDDING

201 pages